

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на пів рік . . . . . 20 кор.
 на пів року . . . . . 10 кор.
 на чверть року . . . . . 5 кор.
 а: місяць . . . . . 1/70 кор.

За границею:

цїлий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поданке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередне застереженя. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Якою дорогою може піти тепер розвиток Росії?

(+) Прихильники самодержавія в Росії, дорадивши цареві розв'язанє думи, оправдували конечність сеї постанови і повороту до часової бодай самовлади тим, будь то би державна дума задля своїх крайних поглядів і змагань не була спосібна сповнити сю задачу, якої можна сподівати ся для держави по поважнім законодатнім тілі.

Одначе вже сама ухвала великою більшістю уміркованого внесеня Петрункевича в хліборобській справі на засіданю 19. липня подавала певну надію, що державна дума має спромогу сповнити повірену їй задачу. Але аграрна програма була лише на руку ковіника самодержавцям, щоби розв'язати думу в хвилі для них найкориснійшій, вранці 22. липня, коли вже наперед вєпіли они сильно обсадити столицю війском. Як раз перед тим повело ся правительству щасливо згнобити бунт Преображенського полку гвардійского без великих трудностей, так що можна було числити на військо. До такого державного замаху надавала ся особливо літна пора, в котрій населене столиці значно зменшає ся, бо богачі виїздять на дачі, а також багато звючків, ремісників, і робітників вибирає ся літом на села.

Хлібороби працюють на полі або на

ланах і все спішить на жнива. Тимто організація явного опору літом є вельми трудна, а військо находить ся головно для вправ по таборах, отже при сякій-такій бачности старшини не так легко може там дістати ся агітація.

Правительство могло отже числити на се, що два до три місяці буде мати спокою для полагоди внутрішнього переселеня. Оно було приготовлене на се, що пічнуть ся убийства, напади, ворохобні улїчні і хліборобські а се чимало причиняє ся до матеріальної руїни краю. Генеральний страйк, на скільки доси можна оцінити, не удав ся а хїба в осени може стати грізним задля збільшеного руху перевозового.

Одначе в найближшій будуччині буде рішати обставина, чи щораз зростаюча ворохобня дасть ся перед зимою згнобити війском? Дотеперішні події, які склали ся вже після розв'язаня думи, кажуть вельми о тім сумнівати ся. Не можна також припускати, щоби повело ся довести до дійсного замаху державного і привернути самодержавіє без думи, бо ані династія ані правительство немає до того потрібної сили.

Правительство буде отже приневолене держати ся постанов конституції з 19. серпня 1905 і маніфестів з 30. жовтня 1905 і 5. марця 1906.

В першім з 19. серпня в 3-ій точці сказано: «Указом царского Величества може бути дума державна перед скіпченем 5-літної доби розв'язана. Тим самим

указом розписує ся нові вибори». В маніфесті з 30. жовтня 1905 в 3-ій точці сказано; «Непохитним правилом є, що ніякий закон не може стати правовладним без ухвали думи, а вибраним народу є забезпечена спромога дійсної участі в контролі законности діл установленого нами правительства». Маніфест з 5. марця 1905 дає що до державної ради доповненє: «Підчас перерви робіт думи, наколи надзвичайні обставини вимагають наглих заряджень, предкладає Мені рада міністрів такі безпосередно». Такі зарядженя не можуть однак змінювати ані основних законів державних, ані устрою державної ради і державної думи, ані дотичних постанов виборчих. Правосильність таких заряджень устає, нагоди не буде протягом перших двох місяців по розпочатю робіт думи внесений і ухвалений відповідний закон. Державна рада і державна дума будуть кожного року скликувані і розпущені нашими приказами».

Поновне скликанє думи і нові вибори після тих самих виборчих постанов можна би обійти лише тоді, колиб само правительство покинуло законну дорогу і тим способом дало небезпечний приклад. Правительство про людске око придержує ся законної основи, бо дума має знов зібрати ся, хоч речинець вельми далеко відсунений, бо аж на 5. марця 1907 р. Нічого дивного отже, що не тільки революційні, але й умірковані сторонництва прийняли се з повним недо-

Іван Коссака.

І на віщо?

I.

І на віщо станула ти на простій дорозі моїй?...

І на віщо засьвітили мені прехороші очі твої?

І на віщо?...

І на віщо глянули они так дивно, дивно якомсь в глїбїнь души моєї?

І на віщо?...

І на віщо стиснула ти руку мою — на віщо?

І на віщо мягонька тепла ручка твоя дрожала тихесенько в руках моїх?

На віщо?

Скажи — ти — скажи — ти — ти дуже, дуже кохана моя?...

II.

І на віщо зближила нас до себе судьба?

На віщо?

І на віщо днів кілька при собі жити нам здалось?

На віщо?

І на віщо зрозуміли ми відразу себе?

На віщо?

І на віщо розкрила ти перед мною душу прєясну свою?

На віщо?

І на віщо я так дуже, так страшно дуже покохав тебе?

На віщо?

Скажи ти — скажи — ти дуже, дуже кохана моя...

III.

І на віщо ті хвилі прєясні кохани наші?

На віщо?

І на віщо се коханє прєясне съвяте?

На віщо?

І на віщо я так дуже — так страшно дуже покохав тебе?

На віщо?

Скажи ти — скажи — ти дуже, дуже кохана моя!...

ВЕРНИСЬ!...

І нема тебе...

І я такий сам, так дуже сам...

Вернись!...

Впивсь на віки в мою душу твій послїдний погляд, такий сильний могутий, горячий мов огонь пекла, шалений до безумства... а так лагідний, так розкоханий, такий просячий а солодкий...

Вернись!...

Вернись кохана моя...

Пусто, тихо, сумно - страшно сумно...

Вернись!...

Ті очі твої — тихі мов море прєясне.

вірем. Вправді в маніфесті з 21. липця, яким розпущено думу, знов запевняє ся: „Потверджуємо наш непохитний замір, удержати сю інституцію“, однак з огляду на давніші обіцянки і запевненя, яких в практиці не додержало, мало хто буде йняти сему віру.

Можна сподівати ся, що під впливом майже безуспішної діяльності першої думи вислід нових виборів буде троха інший а іменно, що умірковані живла разом з правим крилом конституційних демократів так скріплять ся, що утворять парламентарну більшість. Збільшить ся очевидно число соціалістів, що при перших виборах держали ся здалека, а за те зменшить ся число безбаргійних (доси було 105), число автономістів остане менше більше таке саме (63), а слабе сторонництво правиці також не скріпить ся.

Багато впливових людей в Росії є тої думки, що конституційна доба в Росії вже проминула, що населене, з котрого 85% припадає на хліборобів а 80% на неграмотних, не доросло ще до конституції. Однак поворот до самодержавія неможливий вже задля самих фінансових трудностей. Якнебудь правительство намагає ся перед світом закрити свої фінансові клопоти, то се не на довго удасть ся. Бюджет на 1906 р. має 481 мільонів рублів недобору, котрий удало ся покрити лише заграничною позичкою. З кінцем сего року покаже ся знов новий недобір, хочби навіть значно зменшено видатки на військо і флоту (на р. 1906 виносили сі видатки 475 міль. руб.), бо на зменшене очевидно не заносить ся. З тих причин речинець скликання думи на 5. марця 1907 показує ся великим опізненєм, бо артикул 33. б. конституції з 19. серпня 1905 застерігає контролю фінансових приходів і розходів думі.

Прихильники конституції всіх сторонництв розвинуть неперечно живу виборчу агітацію. В інтересі держави було би отже, щоби ще перед 5. марця 1907 покликано ліберальне міністерство на мі-

сце дотеперішого урядничого. Таке міністерство могло би і повинно показати, чи пороблені царскими маніфестами приреченя будуть введені в житє. Умірковані, як гр. Гайден, Шіпон, Стахович, кн. Волконський або конституційні демократи, як кн. Долгоруков, Муромцев, Щепкин, Кокоскин — а також Набоков Петрункевич були б відповідними членами міністерства.

Певно, що й за такого ліберального міністерства зривали б ся ворохобні і спинали би єго діяльність, але таки оно могло б перегадом впровадити лад і зєднати собі довіре, коли тимчасом змаганя до приверненя самовлади не осягнуть ціли і доведуть Росію до великого нещастя.

Німці поза Німеччиною.

Звісна річ, що Німцям за тісно в своїй вітчизні та що не тільки німецькі утопісти, але і реальні політики числять на розширенє німецького панованя від Балтика по Адрийске море з одної сторони, а по Чорне з другої. Яко оправданє і піддержанє сеї ідеї запанованя Німцями всеї середущої Європи, подають »Westermanns Monatshefte« статю »Deutschum im Ausland«, в якій автор застановлює ся над силою Німців, мешкаючих поза переділами німецької держави, роблячи викиди своїм землякам, що розмірно мало журять ся про них, занехуючи тим самим свій власний народний і державний інтерес.

»Східна Европа — пише автор — є на всякий спосіб областю німецької культуральної сфери, як се докажує німецьке поселенство в тих сторонах. В Росії в балтійских провінциях є коло 300.000 німецьких властителів більших посіlostий і торговельників; в надвислянським краю більше як пів мільона головно промисловців і ремісників німецьких, а коло пів мільона німецьких хлопів-колоністів займає полудневий захід Росії від Одеси до Катеринослава, а зоов пів мільона Німців живе над Волгою. На Угор-

щині мешкає коло два мільони Німців, майже осьма частина населеня того краю, а в Австрії число Німців доходить до десяти мільонів, займаючи там домінуюче становиско, так само як в Швайцарії, де більшість населеня є німецька.

Німці розсіли ся таким на Балканським півострові. В Букарешті існує від 1750 р. німецько-евангелицка віроісповідна громада, яка удержує чотири школи з поверх тисячкою дітий, побіч них німецька католицка школа з 600 учениками, надто инні німецькі школи в 30 місцевостях Румунії, Болгарії, Сербії, вкінци взірцева, німецька, реалана школа в Царгороді, яка містить 600—700 учеників. В Азії, іменно в Палестині поселили ся німецькі хлопи в великім числі. В Африці, передовсім в Наталю, находить ся коло 33.000 Німців, крім сего має полуднева Африка поважне число, де повстали оселі: Вартбург, Айслебен, Берлин, Почдам, Брауншвайг, Франкфурт, Лінебург, Ганновер і и. Про північну Америку автор уважає злишним розводити ся ближше. Оцінює число тамошних Німців на 10—11 мільонів з великим культурним і економічним значінем.

Полуднева Америка посідає несповна тільки пів мільона Німців, однак тут они, займаючи оселі одна біля другої, держать ся національно міцнійше, чим в Союзних Державах, творячи ціпку, відграничену масу. В Буенос Айрес мають 9 німецьких шкіл, а передовсім полудневі стани Бразилії Парана, Санта Катаріна і Ріо Гранде до Суль стали „кріпостями Німеччини“. В Ріо Гранде творять Німці 22 процент, в Санта Катаріна 35 процент загалу населеня. Вигляди на будуче є тут дуже корисні з огляду на се, що Бразилійці, Італійці і Славяни стоять багато низше культурою, чим Німці. В Австралії представляють Німці що найменше два процент загального населеня. В Квенсланд поселило ся 38 тисячів Німців, в полудневій Австралії перебуває таке саме число, а також в краю Вікторія находять ся сильнійші німецькі оселі. Місто Мелборн має два передмістя з назвами: Кобург і Гайдельберг.

Взагалі майже нема більшого міста без знатнійшого числа Німців. Так в Римі, Неаполі і Фльоренції, в Мадриді, Малазі, і Барцельоні, в Лізбоні і Опорті в десятках міст Англії, в Петербурзі, Одесі і Царгороді, в Александрії і Каїрі, в Гонконгу і Шангаю — всюди там є цвитучі німецькі торговельні колонії. А ті німецькі оселі за границею — виводить автор — мають велику досяглість не тільки для німецької торговлі і промислу... Кождий Німець стає безплатним агентом німецької держави і народности, часто до незаплаченя. Вкінци автор зиває німецьку суспільність і правительство, щоби спомагали більше акцію обох німецьких »Schulverein-ів«, які окружають своєю опікою всіх Німців цілого світа, а особливо щоби звернуло увагу на Австрію, де німецький елемент находить ся в стадні цофаня (?), хотяй в деяких краях підніс ся чисельно, в Чехах о 0·7, в Тиролю о 5·7, в Стирії о 8·7 в Каринтії о 38·8 на тисяч.

Ті очи твої як безодня глибоки.
Вернись...

Раз ще вернись — вернись і подивись раз, одинісенький раз, на хвилиночку, одну малесеньку хвилиночку — і подивись, так раз, один, а так само самісенько, як в послідне...

Вернись...

* * *

Ніч розточила свої чорні крила.
Тихо — тихесенько.
Так вчєра було...
І ти була зі мною...
І ми були разом...
І нам було добре...
Ніч розточила свої чорні крила.
Тихо тихесенько...

І я сумно шукаю очий твоїх горячих — і сумно шукаю очий твоїх прєясних...

А в твоїй душі такий сум сумнісенький...

Такий сумнєнький сум — як сум ночи задуманої, як сум зьвізди пригаса-

ючої, як сум цвєтки увялої, як сум дзвонів далеких, як сум мраки здалека пригнаної...

Сумнєнький сум...

Вернись!

* * *

Вернись... бо сумно, дуже сумно мені...

Явилась ти мені пів у сні ясним — явилась і щєзла...

Вернись...

Вернись, бо на тебе ліга цілі я чєкав...

Вернись, бо свєтом ти моїм прєясним...

Вернись, бо ти моє добро, мій спокій...

Вернись, бо ти мрія моїх неспаних ночий...

Вернись, бо ти коханє моя, любов прєясна моя...

Вернись!...

Наукове Товариство ім. Шевченка в 1905 р.

(Конець).

Хоч Товариство не розпоряжує великими доходами, то все таки в міру можності приходило в поміч поодиноким особам, бажаючи підпомочи їх при студиях, або деяким гуманітарним товариствам. Виказ підмог Товариства в сім році ось який:

Фонд ім. Д. Мордовця:

Лев Лотоцкий, письменник у Львові 100— К

Фонд ім. А. Бончевского¹⁾:

Тадій Залеский, студ. філософії у Львові 220 20 „

Юліян Чайківский, студ. філософії у Львові 220 20 „

З власних засобів:

Зенон Кузеля, укінч. студ. філософії у Львові, на продовжене студий 300— „

Василь Герасимчук, укінч. студ. філософії у Львові, на продвжене студий 300— „

Іван Джиджора, студ. філософії у Львові 200— „

Іван Шпитковський, студ. філософії у Львові 200— „

Юліян Гірняк, укінч. студ. політехніки для викінчення наукової праці 100— „

Іван Ом. Левицкий на наукову екскурзію 100— „

Яків Струхманчук, ученик Академії красних штук у Кракові 100— „

Редакция „Артистичного Вістника“ на поміщуване клішів із української штуки і артистичного промислу 400— „

Вистава українських артистів у Львові (на покриті коштів урядженя) 1.000— „

Руске Товариство педагогічне у Львові:

а) На жіночу учительську семінарію 100— К

б) На закупно одіжи для бідних учениць зі шкіль Товариства 50— „

Філія Руского Тов. Педагогічного в Коломиї на приватну мужеску семінарію 200— „

Товариство вакаційних осель 50— „

Товариство опіки над служницями на заложене дешевої кухні 20— „

Школа ім. М. Шашкевича, Школа ім. Т. Шевченка, Школа вправ при жін. учит. семінарії на коляду для бідних дітей по 10 К 30— „

Разом 3.640 40 К.

Як видно найбільша позиція між підмогами призначена на виставу образів і артистичного домашнього промислу, уряжену Товариством прихильників української літератури, науки і штуки під

¹⁾ Запомога з сего фонду безпроцентовозворотні.

протекторатом Наук. Тов. ім. Шевченка, в якій узяли участь найвизначніші наші артисти. Вистава займала цілі чотири кімнати і була першою того рода у нас. Задля своєї артистичної вартости звернула вона на себе увагу усього артистичного сьвіта у Львові, про що свідчать численні і похвальні голоси преси, особливо чужої. Виділ крім підмоги на уряджене вистави закупив на ній також три образи, про що згадано вже висше.

Крім того відступав виділ даром деяким читальням та товариствам книжки, яких мав на складі у більшим числі і які надавали ся до популярного читаня.

Огсе й були найважніші факти з діяльності виділу в адміністраційнім році 1905.

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат. Прохора, Інокентія; римо-кат. Лаврентія. — В суботу: руско-кат. Калиника, Сераф.; римо-кат. Зузання діви.

— В справі подань о доповнене конгруи в наслідок елементарних шкід пише о МIRON Литинський, парох Мужилович у відповідь на замітку о. Цегельского в 140 ч. «Діла», що немов то шкода заходу з поданнями, бо намісництво їх відкидає: «Вже давніше я подав був до загальної відомости, що рекурсії і ще кількох о. о., виготовлений в канцелярії адвоката д-ра Федака, полагодило міністерство прихильно. В ч. 150. подає вже о. Цегельский формуляр рекурсу против відмовного рішення намісництва. Але що не кождий хоче сам такий рекурс писати, тож сьміло могу поручити канцелярію адвоката Федака, котра вже виборола кільканацять корисних рішень міністерства в подібних справах; треба лише до тої канцелярії надіслати: 1) відмовне рішення намісництва, 2) справлену фісію, 3) аркуш ґрунтовой і 4) посвідчене власти (ц. к. уряду податк.) що до суми відписаного податку. Коли будемо сеї справи пильнувати, то можемо узвсканими рішеннями міністеріальними змусити намісництво до прихильного полагоджуваня таких просьб і в тій мірі усталити практику адміністраційну. На сім місци на листовне запитане декотрих оо. пригадаю ще, як поступати в першій хвили. І так: коли довідаємо ся (а то звичайно, коли платимо податок при кінци року), що дістали ми опуст податку по причині шкід елементарних, пишемо подане до намісництва на руки Консистої найдальше до трох місяців: «Вис. ц. к. Намісництво! Дня . . . , платячи податок за р. . . . довідав ся підписаний, що в наслідок шкід елементарних з мин. року відписано мені . . . . корон податку, а тим самим признано, що чистий дохід катастр. з ґрунтів парох. пропорціонально зменшив ся о суму . . . , бо чистий дохід кат. з ґрунтів парох. = а, податок після фасії = б, опуст податку = в. тож х: а = б: в а дальше x = а в б, о котру то суму зменшив ся дохід кат. з ґрунтів парох.; а потрутивши від тої квоти опуст податку в квоті в, виїде квота z, котра становить квоту належну яко доповнене конгруи. Про те на підставі § 10. розп. мініст. з 16. падолиста 1898. р. В. з. д. ч. 205 і закона 19. вересня 1888. В. з. д. ч. 176 — просить підписаний о доповнене конгруи за той рік з фонду рел. в квоті z. (Підпис). Залучивши сертифікат від уряду податкового посвідчающий, що дійсно признано за р. . . . опусту в податку для гр. кат. парохії в . . . . на квоту в. Прочі залучники можна додати аж до рекурсу.

— Про могилу Т. Шевченка. Недавно в „Гр.

Думці“ декілька людей умістили були лист про те, що сходи на могилу Т. Шевченка зовсім розвалили ся, так що тяжко до хреста зайти, і що треба, кому слід, звернути на се увагу. Зараз на могилі розпочато роботу коло нових бетонних (цементових) сходів, які буде положено на цегляних биках та на залізних широких бальках. Довжини сходи мати муть 19 аршинів (з площинкою посередині) і повернені будуть не в той бік, що зараз (до хати), а в напрямку до Дніпра. Як що прийняти кілька деревин, що заступати муть сходи, то з Дніпра, з пароходу, повинно видно бути не тільки хрест, але і сходи. Сходи коштувати муть чималу суму сот із шість або сім карбованців, — доведеть ся витратити усі гроші, які зібрано на опорядженя могили, ще навіть карбованців із сотню або й дві не вистачить.

„Гр. Думка“.

— Впр. О. Іван Любович, дійсний радник консисторский, в Острові жертвував на виділову школу ім. Шевченка і приватну руску семінарію учит. женеску у Львові, удержувані Руским Товариством Педагогічним по 10 корон, разом 20 корон, за що тут прилюдно складаємо щирю подяку. Vivat sequens!

— Регуляція платні канцелярийних помічників. Платня поміничої канцелярийної служби при державних урядах остаточно управлінена. Офіціална „Wiener Ztg.“ оповістила розпоряджене всіх міністерств, котрим підвищено дотеперішну платню кождого канцелярийного помічника пересічно о 100 К річно. До дотеперішних клас, по старшині в службі, додані три нові. Доси канцелярийний помічник по 20-літній службі осягав найвисший ступень платні 1800 К, без надії на дальше підвищене. Тепер згадане розпоряджене вводить три нові ступені платні, що побільшає ся по кождих 5 літах служби. Згадана платня буде вносити 2020, 2214 і 2260 К. Про відправу для вдовиць і сиріт по канцелярийних помічниках постановляє розпоряджене, що на випадок смерти канцелярийного помічника, котрий не осягнув ще права до пенсії, дістають вдовиця або сироти низше 24 літ одноразову відправу в висоті вплати, внесеної помічником до пенсійного фонду разом з 3 проц. відсотками. Однак та сума не може бути низша, як четверта часть емеритурі помершого, а виплачує ся она навіть тоді, коли помічник відказав ся від вкладок до інституту заосмотреня.

— Згадане розпоряджене вводить також нову інституцію «помічачі урядвиці». До тої категорії державної служби будуть належати крім залізничих маніпулянтток, почтових і телеграфічних урядвиць, як також почтових урядвиць щадничих кас, котрі вже передтим причислені до сеї категорії державних функціонерів, всі інші женщины, заняті постійно як канцелярийні помічниці. Услівя прийнята канцелярийних помічниць до сего статута отсі: Вік від 18 літ до 40, дівичтво або вдовицтво (в посліднім разі бездітність), вдоволяющий стан здоровля і попередне вдоволяющее 6-літне заняте в урядовій канцелярії. Вдови і довьки державних, цивільних і війскових функціонерів треба узгляднити передовсім. Для женщин установлено 10 службових клас після літ служби. Найнизша платня у Відни 1120, а по 35 літній службі 2040 К. Як заняте означено для женщины переважно писане на машині і стенографоване. Кошти сполучені з тою регуляцією, обчисляє державний скарб на кілька мільонів корон річно.

— Музично-драматична школа Миколи Лисенка. (Київ, Підвальна, ч. 15). подає в «Гр. Думці» свій проспект: В будущому шкільному році 1905—7 вчигимуть: М. В Лисенко, А. М. Мавдельштам (фортепьяно), арт. Имп. театр. М. В. Зотова (спів соло), лавреатка Московск. консерваторії Є. Н. Вонсовська (скрипка), І. Ф. Шебелик і І. А. Поспішіль (віолончель), І. Я. Коль (духові струменти), Г. Л. Любомирський (теория музики та композиції). Драматична штука (український та московський відділи): М. М. Старицька (дукция та деклямація), Г. І. Матковський (сценічна гра), проф. універс. В. Н. Перетц. (істория московскої драми), І. М. Стешенко (істория культури та істория кра-

1881 року
27. декабря.

їнської драми — українською мовою, естетика, д. Ланге (пластика), К. М. М. (фехтована). Учні старшого курсу в протязі року виставлять ряд спектаклів під урядом Г. І. Матковського, колишнього режисера театру „Соловцев“. Вчення почнеться з 1 вересня (сентября). Прохання приймають ся тричі на тиждень: у вівторок, четвер і в суботу в канцелярії з 11—1 год. дня; там можна добути всі потрібні відомости та програми (иногороднім за 1 семикоп. марку).

— Проби з „Мінімарсом“, апаратом до гашення огня, відбули ся вчера на повиставовій площі в присутности величезної товпи публики і фахових пожарничих кругів та магістрацких достойників. Пробами управляв інж. Бурштин і гасив в протягу кількох секунд полумінь великого костира сухого дерева, политого нафтою і смолою, або і саму запалену смолу, розлиту на широкім тоці, так що всі полумінє знімало ся на три метри в гору. Присутні нагородили сі експерименти гримучими оплесками, а фахові признали апарат вельми складно придуманим і дуже ужиточним. Апарат є дуже простий, в формі стійка довготи 60 см. і коштує 60 кор. а більший 80 кор. Наповнене по ужитю потрібними течами коштує заледви кільканайцять крейцарів. Сей апарат може віддати неоцінені прислуги при гашеню першого огня.

— В Любіні великім в закладовій сали відбуде ся в неділю дня 12. серпня с. р. вечер вокально-гумористичний Івана Григоровича, артиста опери в Загребі, при співучасті Яна Галя, директора львівського товариства співацького „Ехо“, Ляври Зейдовскої і Йосифа Зейдовського артистів варшавських театрів. Програма: І. а. В. Желєвський: Думка з опери „Янек“, б. С. Монюшко: Краковяк. II. Суперечка; естрадовий жарт, виконають обов. пп. Зейдовскі. III. а. Л. Денца. Як було мене любила. б. Ф. Найгавер: На добраніч. IV. Житва гра акторска. Гумористична сцена, виконає п. Зейдовскій. V. Ф. Гуно. Каватина з опери „Фавст“ ч. 2. VI. а. О. Нижанковскій: О не забудь! б. В. Козлов: Забули ви. VII. 25 років сценічної праці. Гумореска з закулісового життя. Виконають пп. Зейдовскі. VIII. а. Е. Лясен: Ах то був сон... б. А. Вроньскій: Пісня Янка. IX. Я. Галь: Пісні. — Ціни місць: Крісло перворядне I К 50 с, другорядне I К, партер 60 с. Білети раніше замовляти в аптиці п. Попеля. Музика закладава. Початок точно о год. 8. вечером.

— Наукове заведене СС. Василянко в Яворові. Вписи на р. шк. 1906/7 до дівочої, п'ятикласової школи віділової, полученої з чотирокласовою школою народною СС. Василянко в Яворові відбудуть ся 31. серпня і 1. та 3. вересня, а початок шкільного року розпочне ся 4. вересня, богослуженєм, на котрім всі учениці обовязані бути.

Посмертні оповістки.

— Василь Стеткевич, управитель школи в Яблоніві, упокоїв ся д. 7. с. м. в Коломиї в 53. році життя. Покійний яко знаменитий педагог і щирый Русин був зв'язаний ширшій громаді і полишив по собі загальний жал. В. Є. П.!

Наука, штука, література

— Листи Данила Тянякевича до Михайла Драгоманова (1876—1877), зладив і видав М. Павлик. Ціна 40 сот.
— Письмо українських селян-радикалів із Галичини та Буковини до селян-послів російської державної думи в Петербурзі, видав М. Павлик. Ціна 15 сот. Львів, 1906. З „Загальної друкарні“, Академична 8. Є се відбитки з „Гром. Голосу“.

Телеграми

з дня 9. серпня 1906.

Відень. Міністерські конференції в справі бюджету на р. 1907 вже є на покінченю. Як

з Відня доносять, бюджет буде замкнений незатною надвижкою мимо, що в деяких розділах видатки зросли багато. І так на поліпшенє платні залізничних урядників призначено 4 мільони корон, а на почтових урядників 2 мільони — взагалі на перзовальні цілі о 8 мільонів корон більше. Міністерство рільництва одержить на цілі красвої культури о 6 мільони більше. Видатки найдуть покритє голловно в збільшених приходах з залізниць, на які правительство числить напевно.

Лондон. „Pall Mall Gazette“ подає вимки з листів цариці, писаних до одної з її англійських своячок. З сих листів виходить, що від смерти в. кн. Сергія панує на царскім дворі безнастанно паніка. Колиб цар мусів уступити, царска родина осіла би в Англії. Тепер на царскім дворі не вірять нікому, як лише англійській службі.

Париж. Дневник La Croix доносить, що папа вже рішив ся в справі сепарацийного закона, однак децизия правдоподібно не буде публікована, а тільки доручена в відповіднім часі інтересованим особам. Дневник не сумніває ся, що децизия відкидає сепарацийний закон.

Картагіна. Складки на розбитків з італійського корабля „Сірію“, який розбив ся коло скалистих островів Гормігас доходять вже 14.000 пезетів. Між утопленими находить ся також єпископ Маркомтец з Пара в Бразилії.

Матеріяли до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Листи Івана Нечуя-Левицького до редактора „Діла“

Вже в 1904 р. подали ми кілька листів Вп. Ів. Н. Левицького з нагоди єго літературного ювілею в нашій часописі, які стають певним доказом, з яким горячим серцем відносив ся він до Галичини. Отсі два листи з нагоди засновин „Діла“, показують також щирю єго волю піддержувати вз'ємины поміж Галичиною а Україною. Задержуємо без зміни правопись ориґиналів, збережених в архіві родинним Барвінських. Ред. Руслана.

1881 року
11-го серпня.

Високоповажний Добродію!
Ваш лист, шановний Добродію, а дістав оце недавно, вернувшись додому з Київщини, де я пробував на вакаціях. Широ дякую за поздоровління! Вас лист невимовно мене звеселив: от такі читати мемо хоч одну галицьку газету! До сього часу ми не знали, що там діеть ся у Вас в Галичині. Треба-б Вам сповістити в київських, одеських та харківських газетах про своє „Діло“, щоб публіка наша знала про це задалегідь; оповістить і адрес, через котрий можна буде виписувати газети. Бажалось би, щоб і редакція „Правди“, „Світа“ й инчих-ваших газет роздобули собі право посилати свої видання в Росію. Номерів „Діла“ та „Правди“ тепер не пустять в Росію, хоч міні-б дуже бажалось їх побачити та прочитати.

Воно й справді, як Ви пишете, що Ваша газета була-б інтереснішою на Україні, якби в неї писали кореспонденції с наших городів. Я од себе нанишу до своїх знакомих і буду просити посилати кореспонденції в Ваму газету.

У нас цензура стала трохи ласкавіша до української літератури: недавно Зінаїда Радченко видала збірник українських та білоруських пісень, заведених в ноти. Вийшла повість „Ганна“ Ластівки, написана віршами. Дозволили надруковати „Луну“ але пропустили не все, од чого книжка вийде мала. Вийшли „Переклади Гоголя“ Пчілки, „Думи та пісні“ Старіцького, „Оповідання“ Очеретяного. З'явились кілька молодих письменців-ліриків, і таки добреньких. Чи переслали пак Вам є Київа моїх „Приятеливі“ „Шевченкову могилу“ и инч. для Правди?

Зоставайтесь здорові!
Щиро прихильний до Вас
Ів. Левицький.
Кишинев.

Високоповажний Добродію.
Ваш лист, посланий до мене ще в осени, я одібрав, але вибачайте, Добродію, що й досі загаявся одписати до Вас: у мене було такого діла, що ніколи було, як кажуть, і в гору глянути; у нас оце с-ятками учительський з'їзд в Одесі, а до того з'їзда готували, говорили і писали багато де-чого. Аж оце я діждав ся вольного часу. Про автобіографію, про котру Ви пишете до мене, можу сказати, що друкувати їйї в „Ділі“ зовсім ніяково, та ще й трохи буде рано. Галичина — инша річ: це край од нас далекий і таможні книжки до нас не доходять. Книжок українських за цей рік у нас вийшло девять. Не знаю, чи доходять вони до вас. Між ними йє доволі гарних і навіть коштовних, але розговоритись через їх трохи трудно, бо більша частка з їх переклади з Байрина, Гете, Сирокомлі та сербських дум. Можна буде написати бібліографічний перегляд. Книжок вийшло в Києві та Харкові і більше, але цензура, окрім віршей та оповідань, нічого не пропускає. Довісі можна буде писати, хоч тутешня жизнь якась убога і не дасть багато матеріяла. Це не город, а велике село, а люде в йому сидять, позапіравшись в хатах, так що їх трудно побачити. Живем. неначе десь в Смирні або в Єрусалимі. Громадянська жизнь дуже, дуже нерозвита. Одначе, що можу зробити, те обідаю.
Щастя Вам Боже, на все добре.
Щиро шануючий Вас
Ів. Левицький.
Кишинев.

За певну і добру льокацію поручаємо:
4 1/2% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи Товариства кредитового земского
4% і 4 1/2% листи Банку кравового
4% позичку краву
4% облігації провінційні і всілякі ренти державні
Ті пацери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Женьщина середного віку (38 літ) бездітна вдова, пошукує місця господині в св'ященничім домі; може в тим згляді виказати ся похвальними свідощтвами. Ласкаві зголошення до адміністрації „Руслана“.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 15. серпня 1906.

Нова сензацийна програма.
Щоденно о 8. год. вечер представленє В неділі і св'ята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.